

Díszdoktoravatás a Tudományegyetemen

Acs S. Sándor felvétele

Dr. Fodor Géza rektor a természettudományok honoris causa doktorává fogadja dr. Nyikolaj Markovics Emánuel akadémiust

Díszdoktoravató-ünnepi-közszevit rendeztek a József Attila Tudományegyetem aulájában tegnap délelőtt, amelyen dr. Nyikolaj Markovics Emánuel akadémiust, a Szovjet Tudományos Akadémia Kémiai, Fizikai Intézetének igazgatóhelyettesét a Tudományegyetem díszdoktorává avatták.

Az ünnepségen dr. Fodor Géza rektor köszöntötte a szovjet akadémiust és az ünnepi közgyűlés vendégeit, majd dr. Maróti Imre, az egyetem Természettudományi Karának dékánhelyettese ismertette és méltatta Emánuel professzor tudományos munkásságát.

A nemzetközileg is elismert szovjet tudós már az 1930-as évektől N. N. Szemjonov Nobel-díjas akadémikus közvetlen munkatársa volt. Első kutatási területén, a szénhidrogének gázfázisú oxidációjának vizsgálatában elért eredményei tették ismertté nevét a nemzetközi kémiai irodalomban. Az 1950-es évektől tért át két másik jelentős kutatási területre: a folyadékfázisú oxidációs reakció, valamint a biológiai folyamatok kinetikai vizsgálatával jelentős eredményeket ért el. A Szovjet Tudományos Akadémia Kémiai Fizikai Intézetében tudományos kutatási osztályt alakított ki, amely a kutatók eredményei alapján az intézet nemzetközileg elismert osztályává vált. A biológiai

folyamatok kinetikai vizsgálata terén nagyon fontosak a rákkutatással kapcsolatos eredményei. A ráksejtek szaporodásának gátlására különböző inhibitoros eljárásokat dolgozott ki, és igen jelentős a szaporodás mechanizmusával kapcsolatban felállított elmélete. A munkatársaival kidolgozott inhibitor preparátumokat már kórházakban, rákos betegek kezelésében is alkalmazzák. Tudományos eredményeit a gyakorlat más területein is hasznosítják.

A szegedi Tudományegyetemmel jó kapcsolatai vannak, most negyedszer látogatót a városba. Az egyetem Általános Fizikai Kémiai Tanszékéről sok kutató járt a szovjet professzor intézetében, illetve a Lomonoszov Egyetem Kémiai Kinetikai Tanszékén, amelyet ő vezetett. Jól ismeri, figyeli és segíti a szegedi egyetemen folyó kinetikai kutatásokat.

Az ünnepségen dr. Fodor Géza rektor a természettudományok honoris causa doktorává fogadta Nyikolaj Markovics Emánuel akadémiust. A szovjet professzor köszönetet mondott díszdoktorrá avatásáért, majd röviden ismertette a kinetikai kutatások tudományos és gyakorlati jelentőségét. Kifejezte reményét, hogy a szegedi és magyar kutatókkal való együttműködés további sikereket eredményez.

Pedagógus Szolgálati Emlékérem

A művelődésügyi miniszter rendeletet adott ki Pedagógus Szolgálati Emlékérem adományozásáról. A rendelet szerint Pedagógus Szolgálati Emlékéremet kaphat nyugállományba vonulása alkalmából az a pedagógus, aki alsó-, illetve középfokú oktatási-nevelési intézményben legalább 25 évig eredményes munkát végzett, és utolsó munkaviszonya is ilyen intézményben állt fenn. Az emlékéremet megkaphatja nyugállományba vonulása alkalmából az a pedagógus is, aki az oktató-nevelő munka, illetve az oktatás-ügy irányításában és segítésében az állami, párt- és társadalmi szerveknél, valamint a szövetkezetek országos érdekképviseleti szerveinél végzett hosszú időn át kiemelkedő tevékenységet, vagy ezt az időt részben az említett szerveknél, részben alsó- és középfokú oktatási-nevelési intézményben töltötte.

A Pedagógus Szolgálati Emlékérem és az arról szóló oklevél átadására a nyugállományba vonulás alkalmával, az illetékes szakszervezeti szervek bevonásával, ünnepélyes keretek között kerül sor. Ebből az alkalomból legfeljebb egyhavi alapbérnek megfelelő összegű jutalom adható.

A rendelkezést először az 1975. folyamán nyugállományba vonulóknak alkalmazzák.

Új vonások a káderpolitikában

Mint már jelentettük, dr. Komócsin Mihály, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának első titkára is részt vett és főszólamot a Szeged városi pártbizottság legutóbbi ülésén. Tekintettel a téma fontosságára, alábbiakban ismertetjük dr. Komócsin elvtárs hozzászólását.

Mindenekelőtt hangsúlyozta a megyei pártbizottság első titkára, hogy a káderpolitikai munkában nincsenek különösebb gondjaink. A Központi Bizottság határozatát főleg az indokolta; a szocializmus magasabb színvonalú építése, a tudomány és technika rohamos fejlődése megköveteli, hogy a kádermunkával szemben is új követelményeket támasszunk, illetve a nők és a fiatalok fokozottabb bevonásával is érvényesítsük káderpolitikai elveinket.

Mint rámutatott, különös fontosságú a Szeged városi pártbizottságának a kádermunka helyzetének értékelésére, káderpolitikai elveink érvényesítésére irányuló munkája. A Szeged városi párt-vegrehajtó bizottság jelentése és az intézkedési terv általában megfelel azoknak a követelményeknek, amelyeket a Központi Bizottság határozata alapján a megyei pártbizottság állásfoglalása megjelöl. Tekintettel arra, hogy a megye párt-szervezeteinek, párttagságának jelentős része Szegeden él, illetve dolgozik, szükséges több figyelmet fordítani a káderpolitika elveinek érvényesítésére az alapszervezetekben, s arra is, hogy ebben milyen segítséget kell nyújtani a párt-szervezeteknek.

Fölmeréseink szerint — mondotta — a megye káderállományának több mint egyharmada sajnos igen közel van az 55—60 éves korhoz, akik öt éven belül, előreláthatólag, nyugdíjasok lesznek. Ehhez még hozzá számíthatjuk, hogy belátható időn belül egyéb okokból is indokolt bizonyos változás a káderállományban. Nyilvánvaló, hogy az utánpótlás igen nagy gondot jelent számunkra, ezért a városi pártbizottság határozatában is nagyobb figyelmet kell erre fordítani. Egyetértek a főszólam elvtársakkal, törekedni kell arra, hogy az intézkedési terv jobban szegedi legyen, ne vegye át szó szerint a Központi Bizottság határozatából, illetve a megyei pártbizottság intézkedési terveiből a megállapításokat.

Ami a Szegeden folyó kádermunkát illeti, az pozitívnak értékelhető. Természetesen itt is érvényesülnek az országosan is tapasztalható problémák, például a munkások előléptetésével, vagy a nők funkcióba állításával kapcsolatos elmaradás. Pedig Szegeden, az itteni termelőüzemekben zömmel nők dolgoznak, a kádermunka kérdéseivel többet, nagyobb gondal kell foglalkoznunk.

A párt-szervezetek és pártalapszervezetek munkájáról megállapította, hogy jelentős fejlődés tapasztalható ugyan, mégis itt van a legtöbb probléma, itt jutottunk legkevésbé előre. Már az elvek megismerése és azok megértése körül is vannak problémák. Egyes párt-szervezetek túl szélesen értelmezik a káderhatáskört, és bevonnak abba olyan területeket is, amelyek főlegesen terhelik a káderpolitikai tevékenységet, mert nem tudnak vele érdemben foglalkozni. Azt hiszem, ismételt hangsúlyoznunk kellene ezt az elvet, hogy inkább kevesebbet, de jobban. A káderpolitikai tevékenységet a párt vezető szerepének érvényesítése végett a párt-szervezeteknek kiegészítő előtérbe kell állítaniuk. Nemcsak úgy, hogy minden személy funkcióbaállításához odakötjük a párt-szervezet egyetértésének szükségességét. Számos területen tapasztalt, fontos közéleti tevékenységet kifejtő, párt-tisztségeket betöltő kommunista vezetők dolgoznak. Úgy gondolom, a párt-szervezetek megbízhatnak a kipróbált szakmai vezetőkben annyira, hogy egy sor káderhatáskört ők lássanak el. A párt-szervezeteknek inkább az elvek betartására, azok ellenőrzésére kellene ügyelniük. A párt-szervezetek csak annyi káderügyet vonjanak véleményezési jogkörükbe, amennyivel ténylegesen tudnak törődni, amennyivel ténylegesen érvényesíteni tudják elveiket nemcsak az előléptetésnél, váltásnál, hanem a minősítésnél is.

A kérdés másik oldala, hogy a párt-szervezetek nem mindenhol ének azokkal a lehetőségekkel, amelyekbe

párt káderpolitikai elvei nyújtanak, illetve kötelezővé tesznek számunkra. Vagyis nem mindenhol érvényesül a pártellenőrzés a pártéletben és a kádernevelő munkában. Gyakran leszűkítik a káderkérdésben való állásfoglalást a párttitkár elvtársak személyére, tehát a vezető kollektív testület ilyenkor nem is tud róla. Eppen ezért tehát — ismételt hangsúlyozni kívánom — nagyobb figyelmet kell fordítanunk a párt-szervezetek támogatására és arra, hogy párt-szervezetek mindegyike tudjon élni azokkal a jogokkal, kötelezésekkel, amelyek a párt káderpolitikai elveiből rájuk hárulnak.

Legyen szabad fölhívni a figyelmet arra — folytatta Komócsin Mihály elvtárs —, hogy pártunk Központi Bizottsága ide vonatkozó határozatának megértése és jó alkalmazása rendkívül fontos dolog. A vezető politikai vezető akkor is, ha nem politikai tisztséget tölt be, hanem valamilyen államigazgatási szerv, intézmény, vállalat élén áll. Nyilvánvaló, hogy a vezetőkkel szemben magas fokú politikai követelményeket is kell támasztanunk. A politikai követelményt illetően félreértések jelentkeztek nálunk. Sok helyen leszűkítették a fogalmat arra, hogy a vezető egyetért a párt és a kormány politikájával. Ezt ma már egy becsületes állampolgártól is elvárjuk, nemhogy a szocialista állam egyik funkcionáriusától, akinek saját életvitelében és munkájában ezt a pártpolitikát érvényesítenie kell. Egyetértek, a vezető ne csak ismerje a párt politikáját, hanem váljék tudatosabbá előtte ennek a politikának miérte is, értse, hogy egyes politikai döntések mögött milyen társadalmi okok, változások húzódnak meg. Szükséges, hogy a vezetők az egyetértésen túl azokat a mozgató rugókat, politikai indítékokat is ismerjék, amelyek a döntéseket szülik.

Új vonása a Központi Bizottság káderpolitikai elveinek, hogy a vezetőknek meg kell szerezniük a korszerű ismereteket, mert nélkülük lehetetlen lépést tartani a követelményekkel. Egy vállalati igazgató legyen tisztában egyrészt az adott vállalat szakmai sajátosságaival, másrészt legyen tisztában a vezetői munka új követelményeivel. Ismerje fel azokat a kezdeményezéseket, amelyek fokozhatják a termelést, ismerje föl azokat az új tapasztalatokat, vívmányokat, amelyekkel jelentősen előre lehet lépni az ő munkájában is.

Fontos követelmény a vezetőkkel szemben, hogy legyen készségük jól bánni, foglalkozni az emberekkel. Tudjuk, lehetnek kiváló vezetők, akik a maguk területén szinte tudományos színvonalon dolgoznak, mégis képtelenek tökéletesen eleget tenni a korszerű vezetés iránti követelményeknek. Miért? Mert nem tudnak az emberekkel megfelelő kontaktust teremteni, nem tudják munkatársaikat lelkesíteni, nem tudják az egész kollektívát megnyerni törekvéseik, elgondolásaik számára. Azok a vezetők, akik nagy hangerővel, vagy akár a vezetői hatalom fitogtatásával próbálják a feladatokat megoldani, holott nyilvánvaló, hogy fölvilágosító jó szóval, okos érveléssel jobban boldogulnának — nos, az ilyen vezetők nem tudnak sokáig eredményesen dolgozni. Úgy gondolom, az új követelményeket az új káderállománnyal is meg kell ismertetni, és segíteni kell őket, hogy képessé váljanak a megnövekedett feladatok teljesítésére. A párt-szervezetektől is azt várjuk, hogy a hatáskörükbe tartozó káderkérdéseket is igyekezzenek ilyenre formálni.

Foglalkozott a megyei pártbizottság első titkára azzal is, hogy a Központi Bizottság határozatának új elvei szerint meddig maradhatnak emberek vezető beosztásban. Nálunk ezzel kapcsolatban is kialakultak helytelen szemléletek. Gyakran hangoztatjuk, hogy törődünk az emberekkel, kísérjük figyelemmel gondolataikat, problémáikat, és hogy messzemenően gondoskodjunk róluk. Ezt néha elmulasztják, ha vezető beosztású káderrekről van szó. Olyan megfontolások alapján, hogy ne bántunk meg senkit, vagy éppen szociális indítékokból nem mondják meg azoknak sem az igazat, akik tulajdonképpen már alkalmatlanok feladatuk ellátására. Ezzel azonban nekik maguknak is kárt okoznak, mert gyakran ők is érzik, hogy mind kevésbé tudják területeiket áttekinteni, mind kevésbé képesek vezetők lenni, mindinkább az események sodorják, esetleg beosztottaikat vezetik őket. Ha tovább maradnak, nekik is ártunk, hiszen elveszítik magabiztosságukat, előidézhethetnek náluk lelki konfliktusokat és lejáratjuk őket beosztottaik előtt. Ezt nem szabad csinálni. És ami a kérdés másik fontos oldala, ártunk a szocializmus ügyének. Mert ha valahol olyan vezető működik, aki nem tudja a feladatát megoldani, nem tud előre haladni, és így képtelen a saját munkahelyén hozzájárulni a dolgozók életkörülményeinek javításához, ez előbbutóbb politikai kérdésként jelentkezik, politikai problémává válik a lakosság körében. Ezért nagyon fontos, hogy megfelelő szemléletet alakítsunk ki a párt-szervezetekben, és azok körében is, akik különböző káderügyekben, különböző vezetőkérdésekben döntenek. Időben hajtsuk tehát végre a szükséges áthelyezést, illetve ahol indokolt, kezdeményezzünk korendegetés nyújtását. A Központi Bizottság határozata alapján lehetőség van arra, hogy olyan embereket, akik becsülettel helytálltak évtizedekig, a megérdemelt pihenéshez juttassuk. Ezzel a lehetőséggel sokkal szélesebb körben kell élni, mert eddig csak szórványosan hallottunk ilyen javaslatokról.

Végül két kérdésre hívta föl a figyelmet dr. Komócsin elvtárs. Az egyik az alapszervezet véleményezési jogkörének bővülésével kapcsolatos. Valahogy úgy fogalmazhatnánk, hogy vétőjoguk van az alapszervezeteknek. A Központi Bizottság határozata kimondja, hogy ha a párt-szervezet az adott munkahely szakmai vezetőségével káderdöntésben nem ért egyet, akkor joga van ezzel a problémával a felsőbb párt-szervezethez fordulni, és addig az illető esetében nem lehet a döntést érvényesíteni. Ezért a párt-szervezeteket meg kell tanítani arra, hogy jól éljenek ezzel a jogkörrel. Ne valamilyen „csak azért is” alapon, hogy ezzel elhúzzák-halasszák egyes káderproblémák rendezését, hanem főleg akkor éljenek e jogukkal, amikor politikai kérdéssé válik a személyi döntés. A Központi Bizottság határozata előtérbe állította a testületi jogokat. Felhívta a figyelmet, hogy a személyi döntésekkor széles körű információt, véleményt kell kérni az alsóbb párt-szervezektől, párt-szervezetektől. Különösen minősítéseknél a beosztottak véleményét is figyelembe kell venni, természetesen megfelelő diszkrécióval és tapintattal.

Országosan és szegedi viszonylatban eddig is érvényesültek pártunk káderpolitikai elvei. Mint látjuk, van azonban néhány olyan terület, amelyekre nagyobb figyelmet kell fordítanunk. S mivel ezek többsége jellegénél fogva Szegedet is érinti, indokolt, hogy a városi pártbizottság támasszon megfelelő követelményeket a vegrehajtó bizottsággal szemben — fejezte be hozzászólását a megyei pártbizottság első titkára.